

Catalunya Artística

ANY III.— BARCELONA, 24 ABRIL 1902

GENT NOTABLE DE CATALUNYA

Núm. 97

15 céntims

EL PINTOR JOSEPH M.ª MARQUÉS

Gent notable de Catalunya

JOSEPH M.ª MARQUÉS

La ventatja d'esser ben conegut en Marqués ens estalvia de presentar-lo en deguda forma; això es, contar detalladament lo que fá y lo que ha fet en pintura.

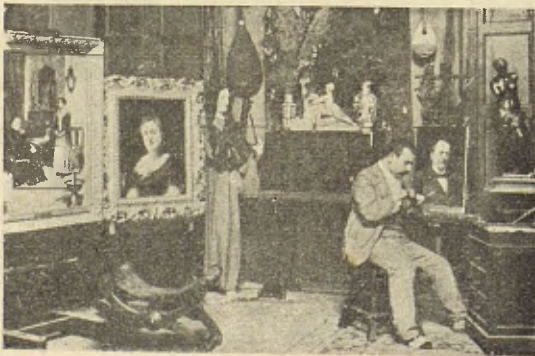
Sabém qu' es un artista discutit, que si molts l' enlayran, altres l' atacan, pero aixó en lloch de perjudicar-lo referma més la seva reputació, perque ¿quí discuteix als tontos? Hi ha qui firma cuadros y més cuadros y tan conegut es el primer día com l' últim de la seva vida.

Y vaig á fer una observació tant per lo que respecta á la personalitat d' en Marqués com á la d' altres artistes, y es que no 's deuen jutjar totas sas obras, sino las que s' han pogut acabar sense apuros de temps y de diner.

Las marinas holandesas que en Marqués ha pintat y alguns retratos de personas ben conegudas, que li han sigut pagats á bon preu, demostren lo que val aquest artista.

Per lo demás (y lo demás es son carácter moral) podéu estrenyer sa má perque es la má d' un noble amich, simpátich baix molts conceptes... Aixó sí; ell, en lloch d' artista hauria preferit neixer comerciant... Es un gust com cualsevol altre, perque ¿quí 'm priva á mí de sentir simpatías per un ofici cualsevol á pesar de perteneixer al estadiu de la premsa?

FRANCESH GIRALDOS.

EN MARQUÉS EN SON ESTUDI.

Ha mort en Cecil Rhodes.

Y ha sigut curiós, veure corre per tots els periódichs un trángul d' indignació en contra d' ell, un dels promotors, potser el principal, de la guerra sud-africana.

Pero molt més curiós sería encara, poguer esbrinar, en el fons de las conciencias, els móvils d' aquesta indignació. No voldría llevar falsos testimonis, pero crech que 'l principal ha sigut l' afany, inconscient casi sempre, de donarse una *patent* de noblesa y bon cor, anatematisant la crueltat y mals sentiments, en els altres.

Lo més cómich, era veure als nostres patrioters d' ahir, els que demanavan l' extermini á sanch y á foch dels cubans, que al fi llytavan per la seva llibertat, malehint ara la memoria del que, al volguer conquistar el Transvaal y l' Orange, no feya més qu' invertir els termes, de lo qu' ells pretenían allavoras; ells volían vence als cubans, pera mantenir el domini d' Espanya sobre aquellas terras. Cecil Rhodes, al fer inevitable la guerra ab els boers, el seu únich propòsit fou abátrels, pera posar-los baix el poder d' Inglaterra.

En el fons de las dugas guerras, ben segur hi trobaríam tan sols interessos particulars, coberts ab l' enganyifa del patriotisme, aquest mirallet d' alosas que serveix pera enlluernar al poble y no deixar-li veure las cordetas reguladoras, de certas actituds heróicas.

*
*
*

Sería bonich poguer ajuntar en una sala, á tots els que cridan y predican contra 'ls inglesos, ab motíu de la sanch vessada al Sud del Africa y proposárlos-hi, de cop y volta, de suprimir els exércits.

Segur que tots se clavarían á riure y tindrían per boig á qui aixó fés.

Y ab tot, bé ho saben que l' única missió de l' exércit es vessar la sanch humana en la guerra y que aquesta sempre ha d' esser feta injus

tament per una de las parts que lluytan, cuan no per totas dugas.

Donchs, malgrat aqueixa evidencia, continuarán pagant lo que 'ls hi demanin, pera mantenir, tranquils y sense treballar las remadas d'infelissos; máquinas d'assassinat enlayrat á la categoria d'heroisme; y enviarán joiosos els seus fills á las Academies militars, pera veurels tornar carregats de galons y estrelles, ab llureya com els criats de casa bona y ab un sabre qu'haurán de desenvaynar, no per lliure voluntat, sino cuan els ho manin; y veurán ab fruició com el fruyt dels seus afanys, se converteix, en mans del Govern, en poderós instrument de mort y ruina.

Continuéu cridant contra els inglesos; malehiu als assessins dels boers, malehiulos fins y tant que 'ls Guberns que us menan com remada de xays, pera defensar els interesos compromesos de quatre negociants, vulgan declarar la guerra á un poble més débil y comensin á fer voleyar el drap llampant del patriotisme; que allavoras, vosaltres que malehiu, com las vostras malediccions no están fonamentadas en un principi concret de moral, sino en sentimentalismes mes ó menos expontánis, també cridaréu, pero será contra els vostres mateixos germans de un altre poble, al que voldreu esclavisar, y alabaréu las mateixas crueltats y las mateixas infamias que avuy estigmatiseu, y altres pobles us malehirán.

*
* *

Es cómich veure com cambia la lley moral que serveix pera judicar els fets històrichs, ab passar d'un poble al altre. Els guerrillers de la nostra guerra de la Independencia, mártirs aquí á Espanya, se transforman en collas de fascinerosos á Fransa: aquesta, considera com héroes els soldats que vingueren á conquistar-nos ab Napoleón: entre nosaltres, son tin-

guts per gent perduda, comensant pe'l seu Emperador.

Y el mateix criteri s'aplica al tractarse de fets contemporánis, identichs en el seu fons y que sols se diferencian en exterioritats accidentals.

Per exemple: avuy se llensan malediccions á la memòria de Cecil Rhodes, sense volguer

LLEGINT LA SENTENCIA.

Composició de Joseph M.ª Marqués.

veure que lo que's maleheix, no es un fet aïslat sense precedents, ni paritat ab cap mes, sino producte dels nostres temps, d'aquest utilitarisme desenfrenat, que mina el present estat social y ocasionará la seva cayguda.

L'ambició d'un home sacrificantho tot á son interés personal, sense compassió per las víctimas sobre las que s'enlayra la seva fortuna, es cosa tan escepcional, que haguém de treure la caixa dels trons, pera l lensar l'anatema?

Desgraciadament sovintejan prou els exemples dels que constituheixen línias de ferro-carrils ab materials dolents dels que fan anar llurs fábriques ab calderas vellas qu' explotan á l'hora mes impensada, jugant sense cor ab la vida dels homes per' arreplegar un grapat mes de moneda!

Lo fet per Cecil Rhodes, al fi no es mes qu'un crim d'egoisme, semblant á n'aquets; y encara en ell hi havia un ideal mes enlayrat: la conquista de l' Africa, no del Transvaal, sino de l' Africa salvatje, per' obrirla á la civilisació: las duas petites repúblicas li tancavan el pas y volgué suprimirlas.

Donchs per que hem d'indignarnos ab ell, si contemplém sense con móurens, altres infámias comesas pe 'l sol *ideal* de ficarse uns cuants milers de pesetas á la butxaca?

Se'm dirá:—La sanch vessada...

Oh, la sanch, la sanch! Vetaqui els homes: fins que raja la sanch, no s'horroritsan!

¿Y 'ls milers de vidas segadas en flor, per l'anémia y la tisis, per manca d'aliments? Cuants obrers no moren diariament en el mon civilisat, per malas condicions de las fábriques y minas hont treballan, per insuficiéncia de llur alimentació, y lo malsá de la casa hont viuhén impossibilitats de millorarlas may perque no hi allarga 'l mesqui jornal qu'ls dona l'egoisme d'aquells á qui enriqueixen!

Quin espantós carnatje! Y aixó, seguidament, cada día, cada any, sempre, sempre...

No 'ns horroritsém, donchs, de las víctimas de la guerra, ni malehim sols l'egoisme personal que l'ha desencadenada. Malehim per igual, á tots els qu'aixecan la seva fortuna ab la vida dels altres, y allavors farém justicia.

JOSEPH PIULA.

A posta de sol

(Idili)

¡María mèva....!
vina, aném, creuhém la prada
y gosém, ab la maynada,
de la Natura esplendent
l'esclat potent!

.....
¡Miréu floridas
pe'ls cimalls de las cingleras
groguejant, las ginesteras!
¿No'n sentiú l'embaumat flayre
qu'espargeix l'ayre?..

¡Cantéu, fills meus!..
¡La planal. ¡quina hermosura
de verdor mes tendre y pura!..
¡Seyém del riu á la vora...
y fruhim l'hora!

¡Sembla que resi
la corrent amorosida,
á nostres peus, eternida..!
¡Quin pahisatje mes hermós...
entorn dels dos!

¡Las aurenetas
com voleyán, cerclejant,
arrant de l'aygua y arrant
de la catifa d'herbatje
del pahisatje!

Per l'enlayrada
esfera ¡quina blavor!..
Tot, callant, parla d'amor...
de plaher... de dols anhel...
¡la terra... 'l cel!

.....
¡Miréu al lluny...
com la mar broda la costa!..
y'l Sol que se'n va á la posta
com endaura l'horitzól..
¡Cuanta hermosó..!

¡Oh sobirana
omnipotencia de Deu!..
¡fills del cor, veniu, reséu
ab vostre mare entendrida
que us ha dat vida!..

¡Y en aquesta hora
solemnia, sublim, sagrada,
lasséms ab forta abarrassada
ab nostres fillsl.. ¡així!.. ¡en glèval!..
¡María mèva!

LLUIS DE ALEMANY Y RÁFOLS.

Sant Quinti de Mediona, Abril 1902.

Un cas

Escolta: m'ho van contar un dia parlant d'amors. No sé si es veritat.

A voltas he cregut que sí.

Devegadas he pensat que no.

Diu qu'ell era un artista; un pintor molt bó... vaya! alló que se'n diu un artista.

Era simpàtic, tenia bon cor y un temperament entussiasta. La lluyta de la vida—desde disset ó divuyt anys se la campava lluny de sa Patria—l'havia envellit una mica. Tenia trentis anys y ja forsas cabells blancs.

Vetaquí que un dia... Ah! no me'n recordava. Ell may havia estimat á cap dona.

Donchs, vetaquí que un dia anant pe'l mon va veure una joveneta ben hermosa; esbelta, morena, ab uns ulls grossos, tristos... y un cabell ondejat, brillant.

Ell que sí, se n'enamora com un boig. S'en-calla en aquell poble que...—ara no sé com se'n deya—y, vaya, que l'artista 's moria per ella. Els homes tan *grans* que no han estimat may, el dia que s' enamoran fan llástima. ¿No ho sabias?

Y passen setmanas y setmanas y ella rés, alló que 's diu ¿sabs? rés!

Vetaquí que un dia, ell, devant de la morena d' ulls grossos y tristos esclata la seva passió.

Y li comensa á contar tota sa vida. El deliri del art, las aspiracions, las lluytas, las envejas, els desengany, las victorias...

Y la morena d' ulls grossos y tristos, callava... callava... y mirava á terra... enlayre...

Y ell li diu que desde que l'ha vist á'n ella que no riu, que la necessita, que si vol ésser la seva esposa, que viatjarán plegats, qu'ell sab molts pahissos...

Y ella callava... callava... ni 'ls llavis sospiravan, ni 'ls ulls deixavan de ser menos tristos.

Y aixó que las morenas son plenas de vida, y senten y s'emocionan y s'estremeixen ¿sabs?

Ell que sí, se la mira ab deliri y li repeteix que sense ella 's morirá, que si vol ésser sa esposa, qu'ell te una fortuna feta de l'art, ab moltas privacions, ab moltas lluytas; que si no hagués sigut feta aixis no tindria pas aquella barreja de cabells blancs. Li torna á repetir que té una fortuna de... tant, y que si vol ésser la seva esposa, que sense ella 's morirá...

La morena d'ulls grossos y tristos, allavoras va aixecar el cap, el mirá—d'una manera molt freda 'l devia mirar... Ja veurás! ja veurás!—Donchs, el va mirar y contestá que *bueno*.

No sé com devia dirlo aquell *bueno* que á'n ell li caygué una llágrima, se despedí, y trist, molt trist, com els que arrossegan un gran desengany, torná á caminar pe'l mon, sol, ben sol, tot sol.

Vés si ho entens? L'artista morí vell, molt vell, molt vell, sense haverse acostat may més á cap dona.

De la morena d' ulls grossos y tristos no'n sabian rés els que m'ho contaren.

Y aixó qu'ell va dir que sense ella 's moriria!.. y que la volia per esposa y que... ja t'ho he dit ¿sabs?

Y aixó qu'ella va contestar *bueno!*...

Vés si ho entens?

Potser volia que se li tirés als brassos y 'l petonejés desseguida. A vegadas els homes som tan estranys!.. ¡qui sab! Potser aquell *bueno* li va fer fástich, por, fret...

Eh quin cas?

Me'l van contar un dia parlant d'amors. No se si es veritat.

A voltas he cregut que sí.

Devegadas he pensat que no.

R. SURIÑACH SENTIES.

Cap-vespre

Mandrosa, feixuga, reposada,
fonent la llum avansa la vesprada,
y'l Sol que ja declina
cap á la posta esmortuhit camina,
y enfonzantse darrera las montanyas
la terra l'engoleix en sas entranyas!...
La plana s'ha enfosquit,
al arrivar la nit
las gayas flors s'han clos una per una,
s'ha fos el Sol, y ha resplandit la Lluna!...

XA VIÉR ZENGOTITA BAYONA.

Llum

¡Mireu el Sol com bat sobre la plana!
¡Y qu' es hermós el Sol! Com una fada
ens atrau poch á poch y'ns enlluerna
y ab els somnis mes bells ens afalaga.
Ell ve de vida gran, de vida eterna.
D'aquella que tan sols pot somniarse,
d'aquella que 'ns fa viure d'esperansa,
d'aquella que lo plor dels ulls desterra,
d'aquella qu'es del cel y es la mes santa.
Ell ve de Deu, per fecondar la terra.

CARLOS FERRER CLAVÉ

PAHISATJE. *Composició de Joseph M.ª Marqués.*

Camperola

IDÍLICA

...¿Te 'n recordas?... Era una tarde plascívola, somniadora; una tarde d' aquellas que subjugan y atrauen l' esperit envers las regions ignotas... allá, tot dolsa pau... tot puresa... ¿te 'n recordas?...

Extasiats, camps á través, atravessarem inconscientment las valls y serraladas... y allá al lluny, molt lluny... allá al fons de la planuria inmensa alfombrada per la flor del fajol... allá ahont se besan dolsaument el cel y la terra... ¡quina enveja que sentíam al mirarho!... ¿te 'n recordas?... ¡Ah, amor meu!... ¡cuanta dolor!... y qu' es bella la Naturalesa!, ubriagats ens deyam... ¿te'n recordas?...

Nostres cors, extasiats per aquell ambient dolcíssim, per aquella sublimitat encantadora que transporta l' ànima enamorada á unas regions serenas y tranquilas...

Y anavam caminant... caminant sempre ab éxtasis sublim... La tarde anava difumintse suau, molt suaument y... ¿te 'n recordas? tot anava á la posta... tot... Y allá, lluny del lluny,

Blanes, 1902

cap á ponent, esclatá com una formidable foguerada, banyantse l' atmósfera en un vermell blavós... cel y terra s' abrusavan... y tot aná minvant poch á poquet... cántichs sublims y gayas harmonías... tot, tot enmudí, com si aclofés al mon el pes del Infinit.

¡Marvellós espectacle!... ¡ah, amor meu!... Y anavam caminant amunt, sempre amunt... trobavam dolsa la vida!... era un mon per nosaltres desconegut... pau ditxosa!... tot amor! tot puresa!... Tu eras mèva, tota mèva, y jo teu... ¿te 'n recordas?... allunyats d' aquestas passions malignes qu' enverenan el cor y l' esclavisan... era un mon ideal, tot amor... ¡cuanta ventura!...

Estavam lluny, ben lluny d' aquest mon real, d' aquestas virtuts malsanas, d' egoismes y envejas y venjansas... lluny d' aquesta llodriguera de bestias afamadas...

Lluny de tots, ben lluny... ¡ah, amor meu!... ¿te'n recordas?... Allá la pau, el goig, l'amor... la Vida!... Aquí... ¡aquí no mes la Mort!

JOAN B. ALEMANY Y BORRÁS,

A la bona memoria del ilustre patrici Dr. Robert (*)

S'ens ha mort!

A mitj pal la bandera
y el plò á n'els ulls que'l dol es fort:
el gran patrici ha mort!

El vi bullint, regalant en bromera
y els amichs á la taula.

Penetra 'l ferm apostol de lo nostre
y 's fa la quietut que Ell trenca ab sa paraula.

Tots els ulls son fixats en el seu rostre
qu'aquella nit es mes que may de cera.

Els llavis li tremolan, cau el seu bras alsat.

L'ombra que'l cos li estén al seu darrera
tenebra es de sepulcre, profundament badatl..

Y tot Ell s'hi enfonsa: Cau convuls... Enrampat...
La mirada de vidre. Silens que desespera!

—Ayrel.. ¡Viviul.. L'esperansa s'ens mori!...
De tant senti se li ha esberlat el cor!

A mitj pal la bandera!

Llàgrimas de clarò llarch á llarch de la via
somortas per la llum grisa del día
qu'ab fosquetats de vels embolicadas
espressan mes el dol.

Plora 'l temps, y la gent á grans onadas
sospira ab un cor sol.

Y passa á pes de brassos, ab cantich funeral
el gran tros d'esperansa de la terra;
una esperansa morta que s'enterra!...

La bandera á mitj pall!...

RAFAEL NOGUERAS Y OLLER.

Ha mort l' eminent, sabi y venerat Dr. Ro-
bert!... No 'l plorém més. Seguim el camí que
'ns havia marcat y farém eterna sa memòria.

RAMÓN MILÀ.

Sempreviva

Robert ha mort; la terra concirosa
plora seguit, sens trèva ni consol,
plora perque ha fugit la lluminosa
flama del geni mes potent que 'l Sol.

Robert ha mort, y ab ell la fortaleza
que'ns ajudava á creure y á sentir,
¡mes ay! guaytém per dins nostra feblesa
y jurém imitarlo ó be morir.

J. NOVELLAS DE MOLINS.

Ha mort com moren els màrtirs.
¡Oh, Profeta venerat,
parteix en pau, que ta sembra,
tart ó dejorn, granará.

JOAN REDONDO.

(*) Retirat del número de la setmana passada per excés de material.

Intima

Y justament ¡cuan més entussiasmat ab tú
m' estava m' has respost: «No; aixó no».

Cuasi m' has espantat al dirrho.

He reflexionat una bella estona y m' he dit:
¿Per qué m' ha tingut que negar el bés, ella
que tantas vegadas m' havia demanat ab llá-
grimas als ulls: «Estímam... demóstramho que
m' estimas...»

¿Si te 'n deus recordar de lo que 'm vas pro-
metre?

—El bés vindrá més tart—vas dirme ja fa
temps, molt temps.

Y jo l' esperava el teu bés y tot esperantlo
m sentia ditxós.

...Per més que no ho creguis, m' ha fet molt
mal la teva negació.

Te 'n recordas? Cóm reyas aquella tarde ab
las tevas amigas! Jo no n' estava pas gelós, no,
de que las besessis, t' ho confesso, pero pensa-
va:—Ella deuria volguer besarme á mi, mes
no pot.

Y recordo bé com si ara fós que al acabar
de dirte aixó,—aquella tarde tan xafogosa y
quieta,—passá per vora nostre un papelló
blanch, blanquíssim, com un borralló de neu,
y va posarse dessobre d' una rosa mitj ba-
dada.

Tu guaytantme fixament vas dirme:—Mira, mira aquest papelló com s' estima á la rosa; ara 's deuen besar...

Ja ha passat molt temps, el temps pera reflexionar desde ma cambra solitaria, horas y més horas, y t' he vist sempre vora meu, y t' he somniat tal com vaig veure el papelló en aquella tarde, demunt la rosa.

Y m' he dit:—Fé y constancia—y he pensat en la promesa teva; el bés vindrá més tart.

Y he sigut fervent y constant... pero un núvol negrós com una ilusió perduda ha devallat del cel embolcallantme l' ànima.

Negarme un bés, estimante com t' estimo, ha sigut un desengany fatal: desengany que ha caygut en mon cor com cau la neu demunt d' un prat ufanós plé de verdor esperansadora.

Encara m' esborrona el pensar en ta resposta... «No; aixó no...»

NARCÍS GILI GAY.

La primavera

Ja canta l'aucellada,
la Primavera vé;
com núvia engalanada
s'ha vestit l'atmetllé.

El manto qu'ell ne porta
fa enveja als pomerals;
l'hivernada ja es morta;
cantéuli's funerals.

Las vinyas, de la sava
ja senten la escalfó,
el cep que ahir plorava
avuy ja treu borró.

La boyra joganera
se va extenent pe'l prat.
La hermosa Primavera
aquest matí ha arribat.

Ab sos cants harmonisan
els aucellons son niu
y ja pe'ls ayres frisan
els cants de la perdiu.

Las púdcas ponsellas
esclatarán ab flors,
al cor de las donzellas
germinarán amors.

Com una vall nevada
blanqueja'l gay fajol,
avans de trench d'ubada
ja canta'l rossinyol.

Floreix la ginestera
badant sos capolls d'or.
¡Benhajas Primavera
qu'alegras nostre cor!

JOSEPH VIA.

Ulgeuer repás de literatura y Arts portuguesas contemporáneas⁽¹⁾

TEIXEIRA BASTOS

Fou deixeble de Theophilo Braga. Tot just sortit del Curs Superior de Lletres, molt jove encara, sa primera volada en el mon intelectual la feu com á poeta. La Jovenesa y la Poesia 's seduheixen. Pró no cantava las sensualitats del amor, la frivolitat de las passións: la seva ànima noble, assedegada de veritat, de claresa pera deduhir els enlayrats fonaments de justicia, s' esplayava en cants á las forsas y maravellas de la ciencia. S' engrescava per *La Force et Matière* de Buchner, y sa imaginació embadalida pe'l ritme del vers, vá portarlo á abocar en aquest motllo, las impressións y sugestións de sa lectura.

Rumores vulcánicos, son una original y notable tentativa de poesia científica. La prodigiosa grandesa de las forsas naturals, era 'l seu ideal; la física, la química, l' astronomía, la fisiología, etc., anavan á tenir el seu cantayre... pró desseguida s' endevinava que la més gran preocupació d' aquest esperit revolucionari, sería el be universal. Ell realisá, en sa vida d' escriptor, aquella fórmula que Littré va retenir, assombrat, d' una conversa ab la muller d' August Comte:—“El més gran respecte pera las personas; la complerta intransigencia pera las ideas.”

Teixeira Bastos no era un iniciador, un d' aquells génis qu' enlluernan, de prestigi imméns; era home sencer per la claresa d' inteligencia, per la pureza del sentiment, pe'l desinterés y altruisme de sa activitat. Aquestas cualitats se reflexavan á son llenguatje, compensantli lo que li faltava d' impetuós, el dó d' istil, de transparencia de veritat que 'l tornava un vulgarisador excepcional. Era en aquesta missió aparentment subalterna qu' estava el seu valer y la oportunitat de sa existencia en la societat portuguesa, escassa d' homes de tremp moral que l' instruheixen, que la posin en contacte ab els vastíssims avensos de la cultura moderna. Sas simpatías d' escola no eran sols per Buchner: el positivisme de Comte, va fonamentar tots sos treballs de socioloch. Vegis, sinó, el tractat sobre 'ls problemas histórichs, d' origen de familia, de religións, de guerras.... que porta per nom *Ensaio sobre a evolução da Humanidade*. Ell mateix defineix el libre: “Estudis sense pretensió y lleugers, ab el fi exclusiu d' escampar veritats inconcusas de las ciencias, y combatre 'ls principis teológhichs y metafísichs, ja en decadencia irresistible, pró qu' entre nosaltres encara troban favor en un medi ignorant y fanátich y

(1) Vegis els anteriors articles publicats en els números 78, 79, 81, 83, 84, 86, 87, 89, 91 y 94 de CATALUNYA ARTÍSTICA.

en esperits viciats per l'instrucció irracional de nostras escolas superiors....»

Teixeira Bastos va emprendre una obra admirable, tractada ab mestria. Dels sis grans volums de *Philosophie Positive* de August Comte, va extréuren els *Principios de Philosophia Positiva* que publicá en 1883, dignes de fer costat als resúms de Martineau, Blignières y Juli Rig, y es llástima que no 'ls hi hagen traduït al francès pera asegurarshi una més gran popularitat. Fidel á son pensament de vulgarisar aquesta filosofia destinada al conreu de la inteligencia moderna, continuant els seus estudis de sociologia, va publicar el llibre sobre la *Familia* mirada com institució á transcurs de totas las edats històricas; en tot ell espurteja la llibertat y la crítica, atenentse á una llarga informació etnològica. Aquestas tendencias formavan l'ànima de son saber; més observador que impresionista, el seu esperit fugia pera la crítica, pera la evangelisació filosòfica y cuan, ja de molt avans, el poeta deixá 'l lloch al pensador, la sèrie de sos treballs indican una extraordinaria adquisició de coneixements, un estudi profund y segur, fet sense soroll y ab una fermesa notable. Orientat per la síntesis històrica, publica: *Progressos do Espirito humano* y *Os Jesuítas. Ciencia e Philosophia*, es un' altra mostra de sas simpatias pe'l positivisme que, per ell, es: "a unica disciplina mental, capaz de reorganisar as sociedades modernas arrancando-as á profunda crise intelectual, moral e económica em que se debatem na actualidade..»

Theophilo Braga e sua Obra, publicat en 1893, demostra el seu modo rigorós de treball, puig essent els diferents articles que forman aquest volúm, d'èpocas que corresponían á la publicació d'algún llibre del seu mestre, malgrat y aixó, forman un judici sintètic, entrant cada hú enson lloch respectíu y apropiat, com escrits en un donat moment, constituhint un model de procés crítich.

Teixeira Bastos tenia las aptituds del verdader periodista modern; sense éxaltació, sense la carrinclonería d'istol dels que, ó tot ho alaban ò tot ho critican informava sobre totas las cues-tions aixís estadísticas, trascendentals, com estéticas ó artísticas. El *Seculo*, un dels diaris

que se 'n fá més cas á Portugal y de millor cós de redacció, l'havía escullit per quefe de treball y 'ls seus articles per lo ben pensats y profonds eran llegits ab interés creixent.

Acabo per allá 'hont he comensat: era deixeble de Theophilo Braga y no un deixeble cualsevol, sinó un estudiós pensador de las doctrinas del mestre, doctrinas que cregué excelents, conreuantlas y enriquintlas fervorosament y convensut de que, cuan un home eminent y de tanta autoritat com Braga, arriba á decantarse per una determinada forma científica ó filosòfica, ó aquesta es la millor ó no n' hi han de bonas, donchs una inteligencia superior hauria escullit d'entre las dolentas, la excelent.

Moltas son las altrás obras de Teixeira Bastos, pró com totas regoneixen un mateix prin-

D'AQUELLAS TERRAS.—Composició de Joseph M.ª Marqués.

cipi, ó al menys enclouen un fondo paréscut, no las anomeno. Sols repetiré las darreras del estudi necrológich més acabat dels fins ara publicats.

“La seva vida intelectual, vá anar acompanyada d' una activitat també feconda. Es gran la seva Obra, pró la simpatia moral qu' inspirava era més gran encara; en la familia era un sant, en la lluyta de la vida un just. Li dech la major glorificació que 's pot envejar y ell res me deu, perque era el desinterés. ¡Cuántas vegadas pensava en ell com al dipositari dels meus papers, el recopilador de lo que quedés escampat dels meus estudis!... y per 'xó puch dir que ab éll vá morir també alguna cosa en mí... Sería en aquest moment que desitjaria possehir paraulas inmortals, perque sols aquestas serían las flors qu' espargiria damunt sa tomba!”

Es admirable! Conmóu la tendra despedida del mestre á son volgut deixeble....

IGNASI DE L. RIBERA ROVIRA.

Thomar (Portugal) 1902.

La mort de la bohémia

La nit era obscura; las espessas nuvoladas amagavan las estrellas, no deixant filtrar la celístia, bálsam de la terra.

El bofarút revinclava 'ls arbres coberts de pols.

Pe'l camí, sempre trist del cementiri, rodava d'esma 'l cotxe matinal.

En aquell cotxe, barrejada en el munt incógnit, dormía la són eterna, la pobre bohémia, la companya del vell, el consol en sas anyoransas, la joia en sos pesars.

¡Pobrica! Passá la Mort y d'un cop de dalla va segarli la vida, una vida de cómica rialleta y lliure, molt lliure, com l'aucell que canta las espléndidas de la Natura...

Y pe'ls carrers plens de gent indiferenta, també cantavan ella y 'l vellet de cabells blanchs, mes blanchs que 'ls caramells plorosos, cansóns de sa terra, cansóns que tenían regust de flors boscanas, perfums de pátria anyorada, clarors enlluhernadoras d'un sol ardent y hermos... y las almoynas lliscavan per sas mans ó queyan tritllejant demunt las pedras dels carrers, ahont al costat del borrarxo que tambaleja al baf de taberna, hi floreix la caritat, verge dels desvalguts.

Y al fons d'aquell carruatge grinyorant, se

l'enduyan per sempre mes, ab sos cabells rinxolats, de color de nit, ab aquella cara d'alegría trista, de rialla ploranera, de serena que s'ennuola á la alenada d'un mon desco-negut que xucla las virtuts y la puresa.

Y allá enllá, en un casalot del arrabal, en una miserable cofurna, estotx de la miséria, el pobre vell, tot sol, en la immensitat del mar de la vida, plorava sanglotant, cap-caygut y amagant el rostre entre sas descarnadas mans, mentres el cotxe matinal, en mitx las boyras del misteri, s'aturava feixuch, devant de la enreixada porta del palau de la Mort.

¡Pobra bohémia!

J. NOVELLAS DE MOLINS.

La «Tosca» y 'l «Tannhäuser» en el liceu

Ja havém vist tots 'l art d' en Puccini ahont arriba, y 'l medis musicals de que 's val pera compondrer sas *espatarrants* partituras.

Parlantse de «La Tosca» havém notat que tothóm anomenava «La Bohème», y per no ésser menos farém lo mateix ... y parlarém de «La Bohème».

«La Bohème», son uns cuants epissodis, pintorescament presentats als ulls del espectador ab més ó menys travessura, ab més ó menys art y ab més ó menys convencionalisme. El drama que 's desenrotlla en «La Bohème» pot agradar molt, molt, y molts cantants, (el noranta per cent) la tindrán de repertori pera poguerla *interpretar* en sas *tournées* artísticas; á més d' aquestas ventatjas intrínsecas, n' ofereix un' altra que vé á ésser veritable contrapés de la balansa, y es... que contant ab un editor que sápigá fer son negoci, sápigá imposarse á las empresas, y conegui la *flaca* dels públichs... etc. etc.

Donchs bé, en Puccini agafa 'l llibre de «La Bohème» y.... ¡Eureka! ¡ja tinch lo que buscava! posém unas cuantas solfas en aquets versos, fém cantar forsa y ab bons pinyols als protagonistas... y lo altre ja vindrá tot sol... y dit y fet, surt «La Bohème»... y tot lo altre qu' esperavan l' autor y l' editor ha vingut sens anarho á buscar. Per l' autor de «La Bohème» tot alló del sentiment artístich, la psicologia musical, l' estética, la vritat dels medis, el realisme de la música, las lleys del art, l' intimitat del drama y la música, etc. etc., son falórnias, y més falórnias, y aquí 'm tenen una partitura qu' es un modern *papa dineru* y á un edit...or y á un composit...or que ván per tot arreu.

Donchs, bueno... ara parlarém de la «Tosca».

En Puccini s' ha enamorat del llibre de la «Tosca»

y fentse las mateixas reflexions que per "La Bohème" y algunas altres més, hi ha posat unas cuantas solfas... y li ha sortit un *verdader drama musical*, perque jes molt drama el de la "Tosca"! es una qualitat que no se li pot negar, y musical ¡¡borrango!! ¿si ho es de musical? ¡ja ho créchl, vágintho á veurer, vágintho á veurer que 'ls agradará molt, puig fins hi han intercalats fragments de "La Bohème".

¡Ah! si segueixen nostre consell, váginthi provehitis d'uns bons *gemelos* pera poguer apreciar las marcas qu'han deixat els ferros en la cara del pobre *Mario* y á més procurin no espantarse ab l'escena del fusellament, puig ja sabem tots que *nel teatro tutto é convenzionale*; de totas maneras convé que 's fixin moltíssim ab aquets dos detalls qu'acabo de recomanar, puig son detalls musicals que ni trobats ab un fanalet de part de vespre, y que l'orquestra *traduheix* admirablement ab una complicació temática que ja la voldria veurer á cualsevol altre compositor; ves si son grandiosos, musicalment considerats, aquets dos detalls, que fins aquell senyor encarregat de tocar las timbalas no pot llegir el diari.

Y per acabar, citarém, apropósit de la "Tosca" aquella locució latina que diu: *Ab uno disce omnes*.

*
**

Del "Tannhäuser" qu' aquesta temporada ens han dat, renunciém á dirne alguna cosa, puig tot quant podríam referir no sería sino posar una vegada més de manifest el poch mirament, la precipitació y la mala fé ab que en el nostre Gran Teatro 's posan las obras de Wagner. A més de que ningú procura que las dolentíssimas condicions del escenari no 's posin tant de manifest, fent els possibles per' aminorar el mal efecte que produheixen las moltas deficiencias que sempre s' observan en obras de tan capital importancia, ha d' afegirshi la poca voluntat, falta de criteri y una inconcebible deixadesa en els detalls més importants de l'obra, per part de tots els que hi intervenen.

A algún dels artistes se li ha de reconeixer bona fé en el desempenyo de la seva part, pero, tractantse d'obras wagnerianas, aixó no val, y si no senyalém á ningú particularment es per' evitar que 'ns donguin el nóm de *críticos gruñones*; de totas maneras, consti que 'l "Tannhäuser" del Liceu no té res que veurer ab el "Tannhäuser" de Wagner.

JOSEPH BARBERÁ.

Bibliografía

LIBRES Y PERIÓDICHS REBUTS EN AQUESTA REDACCIÓ.

La cansó XXIV del "Cansoner Popular," *El bou y la mula*, que com las anteriors que s' han publicat vá exhornada de curiosas notas folk-lóricas y un dibuix alu-siu al assumpto de la cansó.

Se ven al preu de 10 céntims cada exemplar en el dipósit de la Rambla de S. Joseph n.º 11.

EL RECTOR DE VALLFOGONA, setmanari satíric ilustrat.—Conté intencionats dibuixos y text ben agradable dintre la corda festiva á que está dedicat el nou company, ab quin hi deixém establert el cambi.

POESIAS de *Francisco X. Majuelo*.—Girona, Imprempta Franquet, 1902.

El nou llibre d'en Majueló ens delecta de debó, no perque continga capdals treballs, sino per lo que representa en sí. Es una mostra patent del avens literari-artístich de Girona, y per xó solsament se fa simpátich; sino que també porta quelcom més recomenable y es l'esclat d'un cor jove que arribará á bon lloch entre 'ls que escriuhen. Demuestra un cor tendre y sadoll de poesia, un gust refinat y puresa de llenguatge; y no cal dir que ab aquestas notas pot fer de debó.

Y en Botet ens el presenta tot simpátich y aixó ajuda que 'l mirém ab més afecte y ab més consideració. Nosaltres ja'l coneixíam á n'en Majuelo d'avans de publicar el llibre. *El Geronés*, que desde que comensá á sortir, el llegim sempre pera buscarhi 'l moviment de Girona, quina ciutat ens es ben simpática, ens portava d'en tant en tant quiscuna nota d'en Majuelo y no l'havíam pas oblidat.

Rebi nostra felicitació, y avant.

LO BUGADÉ.—*Poesías vallfogonescas de Miquel de Reguer*.—Vich, Imprempta Vicense, 1901.

El venerable *Semsonnier del Rigat*, D. Miquel de Reguer, acaba de publicar un aplech de versos que portan el segell que caracteriza á aquell bon amich: l'humor y alegria. Fills de l'escola d'en Vicens Garcia portan aquell mateix ayre que si bé es cert que ha passat de moda per las novas corrents que invadeixen el camp de las lletras, no ha deixat de fer bon servey en la resurrecció del llenguatge y esperit catalá.

Continuhi D. Miquel fantasiant per las voras del Rigat y enfilí'ls sovint el seus versos, que trobarán bon ressó en els senzills cors dels pagesos de aquella plana ahont reposa sa superba masia.

Aixó li ajudará á passar la vellesa reposada. ¡Si n'hi há de poesia per aquells indrets! Molta, y que no s'hi acabarà pas may.

Sápiga que CATALUNYA ARTÍSTICA, 'l felicita de tot cor.

A. BUSQUETS Y PUNSET.

Una carta

Nostre bon amich y distingit colaborador, el lloreja poeta en Ramón Masifern ens interessa la publicació de la següent carta, y ho féim ab molt gust no solsament pera obsequiar al amich sino també per tractarse d'una personalitat artística tan respectable com es el distingit pintor olotí en Joseph Berga (pare):

Sr. D. Ramón Masifern.

CALLELLA.

Estimat amich; he llegit, rellegit y tornat llegir *La Vida del camp*, y no trobanthi res de nou, cada volta 'l saborejo ab mes plaher. Dich que no hi trobo res de nou, me fa l'efecte de un llibre vell, ranci, com de

LA FESTA DEL ARBRE EN BARCELONA

Arribada del Cardenal Casañas al lloch de la Festa.

doscents anys, que tot lo que diu ho he sentit, ho he vist, ho he passat y está passant cada dia. Comparantho per medi d'un símil, que no sabria expressar be, sembla 'l pastor, la pastora, la bohera, la vella d'una casa antiga, 'l mosso, 'l hereu, cualsevol, que canta cansons clàssicas de la vellura, donanthi expressió de calma, de calor, de foch ó de fret, ab veu encantadora.

Donchs aixó ja ho he sentit y encara ho sento cada dia al correr per las montanyas y turons de la encontrada olotina. Per xó no hi trobo res de nou, pero sino ho sentia, sino fossen aquets ayres, aquest mohiment y aquesta vida del camp, aquest doll de poesia que's respira per tot arreu en nostra terra, ni jo pintaria, ni viuria, ni per mi seria res tot lo que existeix; tot seria prosa brutal.

Pero aném al gró la cuestió. Tot aixó que per mi es molt vell, desitjo sentirho cada día, véureho tocarho, béure un trago ab aquells segadors y veremadors; véure 'ls fochs de Sant Joan, sentir l'amohino de la pols de la batuda, contemplar els atmetllers florits, etc. etc, y vosté ha tingut talent perque sense móures de casa puga saborejarho tothom quan li donga la gana. Veliaquí lo que jo trobo en el seu llibre; un sabor de la terra que cap mes poeta sab pintar, perque tot es clàssich, tot es veritat pura, tot ell es bellesa encisadora. Lo que es nou, generalment desapareix de la memo-

ria, despres d'haverho llegit, perque no te base, ni sabor de cap mena, perque es superficial, y *La vida del camp*, encara que llibre nou, á mi 'm produheix l'efecte de llibre vell. Y aquí está 'l mérit, segons la meva opinió, que es ben pobre. De segur que li haurá costat molt d'arreglegar aquets datos de la vida del camp, pero en el llibre tots no ho sembla; sembla un treball expontani; que li es molt fácil, y aquí trobo la difícil facilitat posada en práctica. No'n fassi cas de la meva crítica. Soch molt ignorant en la matéria; si podiam enrahonar encara li ponderaria mes cosas del seu llibre, pero cada hu hi diu lo que sent, y jo li desitjo molts anys de vida perque puga escriure altres llibres nous que 'm semblin vells.

JOSEPH BERGA.

Olot, 1902.

Exposició Meifren en el Círcol Artístich

En conjunt aquesta Exposició ens ha produhit una impressió falaguera; en certs detalls, á moments á'n en Meifren l'hem trobat atinadíssim fins á provocar entusiasmes y en altres l'hem vist una mica fluix, planer, encara que sense caure may en la vulgaritat.

El veyém baix el primer aspecte en alguna de sas notas de Sol, entre ellas, *Pleno Sol* (número 23 del Ca-

LA FESTA DEL ARBRE EN BARCELONA

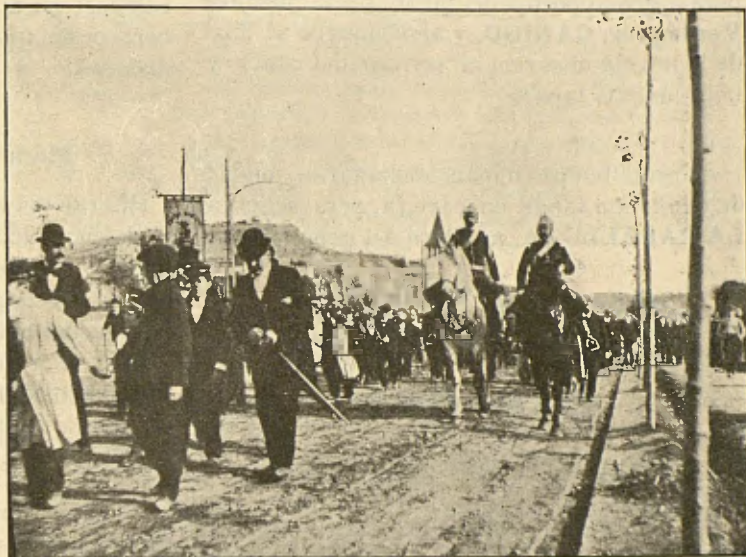
Encontors de «Cal Frare Blanch» hont tingué lloch l'acte.

tálech), *Vallcarca* (n.º 30), *De 11 à 12-Cadaqués* (número 10), *La playa* (n.º 38), *Caldas de Malavella* (número 54), y altres en las que pot véureshi una ayrosa construcció y coneixement dels secrets del colorit. Baix el segón aspecte, en els cuadros *La barraca de la Virgen* (n.º 1), *Luna brumosa* (n.º 20) y altres en els que hi trobém á mancar la forsa que deixa entreveurer en las primeras obras.

No obstant, com dihém al comensament, totas las obras exposadas responen á la distinció afanyosament guanyada pe'l Sr. Meifren, quin distingit artista's fá mereixedor de la enhorabona més franca.

*
**

Passém per alt la Exposició de postals, de manifest en el propi "Círcol Artístich" donchs creyém que no reunía prous condicions pera esser tractada ab serietat. Gayrebé totas las coleccions presentadas á concurs adolcixían de xavacanería y vulgaritat.

Els Col·legis dirigitse en comitiva al lloch de las plantacions.

(Instantànias de nostre col·laborador artístich Sr. Reig.)

La Festa del Arbre

A sa noble Associació

La hermosa Barcelona, ciutat de la grandesa, hospitalaria y noble, el seu penó enlayrant, celebra ab vera joia l'aplèch de l'infantesa qu'encoratjada puja, rublerta d'amor sant.

Capdills d'aquesta Festa, rebeu mon cant de gloria! que del pit patri esclata ben sadollat de amor; cuan el fullám s'ufani será vostra memoria tinguda en bona estima de cada infant al cor.

La terra engalanantse de flors y de brancatjes eixits de las besadas del fecondant estiu dará mes sahó als arbres y á dintre sos fullatjes podrán els aucells joves, cantanthi, ferhi el niu.

Sembrém de llevar digne las llars de nostra terra; salvém á l'infantesa de rodolá al abim, que d'eixa noble tasca jamay vindrá la guerra; sino de la pau dolsa benedició sublim.

¡Avant! fills de la vida, fugiu de ponentada; mireu á levant sempre sortir l'astre naixent, que son calor als arbres fa créixels la brancada y á nostre ánima ardida la fé solemniament.

R. FORGA CLARÀ.

Abril 1902

Nostre folleti

Ab el present número repartim el **PLECH QUINT** de la preciosa y popular novela de costums del nostre temps

LA PAPALLONA

original del eminent novelista catalá

Narcís Oller

nova edició esmeradament corretjida per l'autor y seguida d' unjudici crítich del célebre novelista francés **Emili Zola**.

Com haurán pogut veurer nostres estimats llegidors, aquesta nova edició de **LA PAPALLONA** ha sigut comensada ab las mateixas

bonas condicions tipogràfiques qu' hem empleat pera 'l genial poema del ilustre poeta **Jacinto Verdaguer, CANIGO**, y aixís mateix al final de la novela donarém el retrato del autor, y unas luxosas tapas.

luntat no 'n parlém fins avuy, puig tot estava compost pera 'l número dedicat al gran Robert, y ho tinguerem de retirar per excés de material.

Al propi temps en plau adelantar la noticia de que tenim també en cartera, pera seguir á **LA PAPALLONA**, un llibre del genial poeta

Apeles Mestres

titulat

CANSONS

que ha deixat ja complertament llest son eximi autor.

OBSEQUI A NOSTRES SUSCRIPTORS

Tenim el gust d' obsequiar á nostres suscriptors ab una artística lámina que mideix 65×46 centímetros consistent en la fidel reproducció d' un preciós gravat del sigle xvii, que representa á **Sant Jordi**, á cavall y la gentil primpeca deslliurada de la fera pe'l noble Patró. Serveix de fons á la composició el mapa geogràfic de Catalunya,

Dita lámina, está tirada á tres tintas en caràcters gòtics, sobre paper de tó de pergami, fabricat expressament á fi d' imitar l' original; formant el conjunt una obra digna de ser guardada per tots els ayments de la terra catalana.

Tots els nostres suscriptors tenen dret á obtenir un exemplar d' aquesta lámina per l' ínim preu de **UNA PESSETA** presentant el rebut de la subscripció ó bé el número d' avuy, desde ara fins al día 30 del mes corrent.

Els suscriptors de fora de Barcelona, poden demanar dita lámina á nostres Corresponsals, entregántlosli **UNA PESSETA** per cada exemplar ó enviant á nostra Administració pessetas **1'25** en sellos de correu.

Algunas de las ressenyas contingudas en el present número, potser que tant els nostres llegidors com els interessats en ellas, las trobin un xich fora de temps; prenguin paciència y fássinse cárrech de que contra la nostra vo-

Mossen Jacinto Verdaguer

El gran poeta continua malalt. La amohinosa dolencia fluctúa entre la gravetat y la mi-llora, lo que ha fet temer en certs moments per la vida preciosa del estimat malalt y en altres fá concebre una esperansa consoladora.

De tot cor voldríam que aquesta esperansa 's convertís ben prompte en realitat falaguera, tornant la salut al Rey dels poetas místichs.

Aquells de nostres suscriptors que tingan dret á adquirir las hermosas tapas pera la encuadernació del **Canigó**, poden passar á recullirlas en nostra Administració.

Hem posat á la venda la edició luxosa de la genial llegenda pirenayca del temps de la Reconquista, **Canigó**, del gran poeta mossén Jacinto Verdaguer, publicada en la nostra «Biblioteca literaria.»

Aquesta preciosa obra se ven únicament en l' Administració de CATALUNYA ARTÍSTICA, en la Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, en els kioskos «El Sol» situats en las Ramblas d' Estudis y del Mitj, y «El Sigle» del Passeig de Gracia, en quins llochs no 's cobra comissió per la venda dels exemplars, cedintla tota al eximi autor de la superba llegenda.

Doném las gracias més corals á las distingidas personalitats tant literarias, com científicas ó politicas que ab una amabilitat que agrahim expressaren sas opinions respecte á la figura del patrici ilustre doctor D. Bartomeu Robert á quina bona memòria varem dedicarli el passat número.

Sentim moltíssim no poguer extendre 'l nostre agrahiment á todas las personas que foren convidadas á escriurer en dit número, puig algunas n' hi han que s' han abtingut—no sabém perquè—d' escriurer duas tristas ratllas destinadas á honrar la memòria del sabi mort á qui tant deuhem molts y tant li ha d' estimar Catalunya.

Diuenge vinent el poble de Vallensana ccelebrará sa festa major, que pe 'ls preparatius que 's fan promet veures molt animada y concorreguda de foras-

ters. En la iglesieta de Reixach, mossén Pere Cladel·las hi oficiará solemnement, y un cop acabat l' ofici se repartiran panets á totes las personas que hi haurán assistit, segons costum. Entre 'ls festeigs hi haurá professó, balls en l' era y á la tarde y á la nit se 'n celebrarán ab orquesta en el Cassino d' en Marrampiño.

El lloch, qu' es de lo més pintoresch y atractivol que hi hage, puig el poblet está situat á la dreta del riu Besós, prop de Moncada, atraurá segurament á molts excursionistas desitjosos de fruir las galas de la naixent Primavera.

A Sitges, ahont s' ha sentit moltíssim, com en tot Catalunya, la mort del gran Robert, s' iniciá una subscripció pera aixecarli un monument en l' hermosíssim passeig que porta el seu nom (avans passeig de la Ribera).

Al honrar aixís al que fou son fill predilecte, s' honra també moltíssim la blanca y deliciosa vila catalana.

Els vehins del carrer de Raurich, hont tenim instal·lada la nostra Redacció y Administració, han elevat una instancia al Alcalde, demanantli que 's posi el nom de Doctor Robert á dit carrer, fundantse en que en ell li sobrevingué al gran patrici l' atach que vá produhirli la mort casi instantánea.

Per conveniencias particulars ha deixat de formar part de nostra Redacció l' inteligent jove escriptor en Leopold Ngre.

L' Associació Catalanista de Manlleu "En Rafel de Casanova" celebrá diumenge passat la vetllada dramática corresponent á aquest mes, composta de la hermosa balada en tres actes *Lo liri d' aygua*, del malaguanyat Frederich Soler, desempenyada per un discret cuadro de companyia que 's guanyá forsas aplausos.

Advertim novament á nostres companys en la premsa que fassin l' obsequi, cuan reproduheixin treballs publicats en nostre periódich, de fer constar la procedencia.

Fém aquest recordatori perque hem vist que 'l darrer número d' un setmanari de fora, copiava sense cumplir aytal requisit, quatre treballs del número que dedicárem al ilustre patrici Dr. Robert.

Havém tingut ocasió de veure la prova de la escultura, representant Sant Jaume á cavall, que deu omplir el ninxo del nou edifici de la Caixa d' Estalvis, á la cantonada de la plassa de Sant Jaume y carrer de la Ciutat.

L' escultura es de tamany del natural y en alt relleu, pe'l istil de las estátuas que decoran diversos edificis de Florencia y de Bolois, de comensaments del sigle XVI.

Tant pe'l seu carácter ornamental com pe'l alt relleu en que está concebuda, la imatge encaixa perfectament ab l' istil y la estructura del edifici á que va destinada.

El model de guix que ha servit pera la prova, se procedirá immediatament á esculpirlo en pedra pera la seva definitiva instalació.

Els diaris de Madrit donan la noticia de la traslació del cadavre del general don Joan Prim, que estava dipositat en un maussoleu á la capella del Cristo de la Basilica d' Atocha, y diuhen, que pe'l cristall del ataút, se va veure que estava momificat y en tal perfecte estat de conservació sa fisonomia, que se'l reconeix perfectament á primera vista.

La Direcció de la Filarmónica ens diu que 'l director d' orquesta Félix Weingartner ha acceptat dirigir un concert á Barcelona el dimars, 13 de maig vinent

Máxim Gorki, el novelista rus, ha estrenat en un teatro de Sant-Peterburg un drama que porta per títol *La classe mitja* que á pesar de sas tendencias radicals y individualista, ha obtingut un gran éxit, y—cosa veritablement estranya en aquell pahís d' absolutisme,—l' obra ha sigut aplaudida ab entusiasme, sense que 'l sabre de la censura s' atrevis á esquinçar ni un full de l' obra, ni menys á indicar la prohibició de representarla.

L' autor, avuy ja ben celebrat per tot el mon literari, ataca ab el seu drama furibundament á la classe mitja russa, xurriacant de ferm els defectes que la lletjeixen.

El tenor Ibos que dimars á la nit havia de cantar el *Lohengrin* en el nostre Liceu, ha desaparescut de Barcelona, deixant als qu' esperavan sentirlo ab la impressió pendent de judicis.

—Pero, no hi ha qu' extranyarho, 'ns deya un amic que li sab las costums; l' Ibos es molt francés, y perxó sempre acostuma á despedirse dels públichs y de las empresas... á la francesa. Es natural.

La coneguda casa de **Joseph Dammann**, de Hamburg, ens informa que la nova **Loteria de Hamburg**, vá á comensar dintre de poch. La sort de guanyar en la mateixa, essent molt important, ofereix la fortuna á la má, en la casa de Joseph Dammann. Aquesta casa establerta desde 1851 s' ha fet acreedora al regoneixement per sos pagos satisfets ab puntualitat; últimament entre varis premis que ha pagat en Espanya n' hi ha hagut un de 50.000 y un altre de 65.000 marchs.

Acompanyém el prospecte de dita Loteria en la present edició.

Prospectes gratis y franchs de port á qui 'ls demani.

Segón petit Concurs de CATALUNYA ARTÍSTICA

S' ADJUDICARÁN TRES PREMIS EN METALICH:

- Primer:** VINTICINCH PESSETAS al autor del millor cuadro en prosa, de regulars dimensíons, sobre costums de montanya ó de ciutat indistintament, de carácter sério.
- Segón:** QUINZE PESSETAS al mes xamós cuadret en prosa, humoristich de bon género.
- Tercer:** DEU PESSETAS al diálech literari, també en prosa, quin assumpto 's deixa á elecció del autor; podrá esser festiu ó sério.

Els autors que hi concorrin, deurán amotllarse á las següents condicions:
 Tots els treballs deurán esser ben inédits y els assumptos propis pera ilustrar.
 El Jurat Calificador se reserva el dret d' adjudicar els Accéssits que crega de justicia.
 Els cuadros literaris, s' anirán publicant per rigorós ordre d' adjudicació; primer els treballs que hagen obtingut els Premis, y després els que hagen sigut mereixedors dels Accéssits.
 Una vegada publicat el VEREDICTE no podrá cap autor fer us del seu treball fins tres mesos després d' haverse publicat en el nostre periodich.
 El plasso pera l' admissió dels treballs demanats, se tancarà per tot el día **18 del vinent mes de Maig**.

Forman el Jurat Calificador: **D. Narcís Oller, D. Joan Pons y Massaveu, D. Emili Vilanova, D. Raymond Casellas** y nostre Director **D. J. Ayné Rabell** á qui deurán dirigirse tots els treballs.

CATALUNYA ARTÍSTICA

SETMANARI IL-LUSTRAT D'ARTS Y LITERATURA

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Hi ha bussó á la porta.)

DIRECTOR: **J. AYNÉ RABELL.** — ADMINISTRADOR: **BARTOMEU LLURÓ**

EN SOS NÚMEROS ORDINARIS PUBLICA:

16 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals.— 8 de folleti literari.—
 Gravats y dibuixos de notables artistas.

Confecciona sovint números extraordinaris.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre **2 pessetas.**—FORA, mitj any **4 pessetas.**

EXTRANGER un any **12 franchs.**—NÚMERO CORRENT, **15 céntims.**—NÚMERO ATRASSAT, **20 céntims**